

Bufdir

Rammer og føringer for kommunale læringsnettverk, barnevernsledernetverk og for stimuleringsmidlene i tiltakene

Innhold

Innledning.....	3
1. Formål med kommunale læringsnettverk	4
2. Rammer for kommunale læringsnettverk – egeninitierte og fosterhjem.....	4
3. Forvaltning og rapportering – læringsnettverk	5
4. Formål med barnevernsledernetverk.....	6
5. Rammer for barnevernsledernetverk.....	6
6. Forvaltning og rapportering- barnevernsledernetverk	6
7. Kommunale læringsnettverk og barnevernsreformen – samarbeid mellom barnevernstjenesten og kommunens øvrige instanser på oppvekstområdet.....	7
8. Statsforvalterens rolle.....	8
9. Bufetats rolle.....	8
10. Kommunale læringsnettverk og øvrige tiltak i kompetansestrategien	9
11. Evaluering av tiltaket.....	9
12. Revidering	9

Innledning

I disse retningslinjene fremgår rammer og føringer for læringsnettverk og barnevernsledernetttverk, samt føringer for forvaltning og rapportering for stimuleringsmidlene i belastningsfullmakten for 2024.

Målgruppen for dette dokumentet er Statsforvalter, kommuner i læringsnettverk og barnevernsledernetttverk. Dokumentet skal tydeliggjøre formålet med og rammene for tiltaket kommunale læringsnettverk og barnevernsledernetttverk, samt de ulike aktørenes roller og ansvar.

Kommunale læringsnettverk er ett av flere tiltak i strategien for å øke kompetansen i kommunalt barnevern; «*Mer kunnskap – bedre barnevern 2018 - 2024*». ¹ Tiltaket har vært i drift siden strategiperiodens start i 2018. Kommunale læringsnettverk skal legge til rette for samarbeid mellom barnevernstjenester og mellom kommuner, og stimulere til felles utvikling av tjenester og tiltak, samt til kompetanseheving i tjenestene. Ordningen er bygget opp slik at tjenestene organiserer seg i nettverk, og innenfor nettverket definerer tema for utviklingsprosjekt. Det er rom for flere utviklingsprosjekt innenfor ett nettverk. Nettverkene kan søke Statsforvalter om stimuleringsmidler til gjennomføring av utviklingsprosjekter.

Fra 2024 er det via belastningsfullmakten bevilget midler til etablering og gjennomføring av barnevernsledernetttverk. Dette er ett av tiltakene i den helhetlige satsingen på ledelse og styring. Tiltaket har som hensikt å stimulere til at barnevernsledere på tvers av kommuner kan jobbe med utvikling av eget lederskap i fellesskap med andre barnevernsledere. Interkommunale barnevernsledernetttverk kan bidra til å styrke og utvikle lederskapet til barnevernsledere og skape et ledelsesfaglig fellesskap. Barnevernsledernetttverkene kan søke Statsforvalter om stimuleringsmidler til gjennomføring av aktiviteter i nettverket.

Stimuleringsmidlene er delt inn i tre ordninger:

- Midler til utviklingsprosjekt med egeninitiert tematikk
- Midler til utviklingsprosjekt for å styrke kommunenes arbeid på fosterhjemsområdet
- Midler til styrking av barnevernsledernes styring og ledelse av barnevernstjenesten.

¹ Les mer om kompetansesatsingen på bufdir.no

1. Formål med kommunale læringsnettverk

Kommunale læringsnettverk skal bidra til etablering av fagfellesskap og samarbeid på tvers av kommunegrensene og mellom tjenester. Nettverkene skal særlig bidra til samarbeid om tjeneste- og tiltaksutvikling, og til samarbeid om kompetanseheving og opplæring i tjenestene som deltar. Bufdir anbefaler at nettverkene og samarbeidsstrukturene som er etablert opprettholdes etter at satsingen er over, også dersom tilskuddordningen faller bort.

En av hovedhensiktene med tiltaket er at tjenester i læringsnettverk selv definerer tematikk for utviklingsprosjektene, såkalte egeninitierte utviklingsprosjekt. På den måten skal tiltaket imøtekomme tjenestenes ulike behov for kompetanse- og kvalitetsutvikling, samt stimulere til samarbeid om lokalt tilpassede tiltak til barn og deres familier.

I tillegg til å arbeide med egeninitierte utviklingsprosjekt, kan nettverkene også etablere utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet. Prosjektene skal bidra til å styrke kommunenes oppfølging og veiledning av kommunale fosterhjem, samt til rekruttering av fosterhjem i slekt og nettverk.

2. Rammer for kommunale læringsnettverk – egeninitierte og fosterhjem

Det er frivillig for en kommune å delta i et læringsnettverk. Kommuner som deltar i læringsnettverk, skal utvikle en plan for arbeidet som skal skje i regi av læringsnettverket. Valg av tematikk for utviklingsprosjekter i denne planen skal ta utgangspunkt i lokale risiko- og tilstandsvurderinger.

Beslutninger om utviklingsprosjekter og samarbeid på tvers i læringsnettverket må forankres i hver enkelt kommune, og det er deltakende kommuners ansvar å sikre denne forankringen. Nettverket bør velge en leder og det anbefales å etablere en styringsgruppe.

Det anbefales videre at kommuneledelsen fra deltakende kommuner er representert i styringsgruppen. En tydelig kommunal forankring er et av suksesskriteriene i nettverk som har lyktes med sine utviklingsprosjekt. Nettverket skal være kvalitetsutviklende for alle typer kommuner, uavhengig av størrelse, kompetanse og sårbarhet. Det skal derfor være rom for flere prosjekter innenfor ett nettverk, som kan dekke ulike kommuners behov.

Egeninitierte utviklingsprosjekt

For tildeling av stimuleringsmidler til egeninitierte utviklingsprosjekt er det en anbefaling, men ikke et kriterium, at det etableres kontakt med nasjonalt eller regionalt kunnskapsmiljø på barnevernfeltet. Som et minimum skal behovet for samarbeid med et slikt miljø vurderes. Bistand fra kunnskapsmiljøene bidrar til kvalitetssikring og tilførsel av kompetanse. Kunnskapsmiljøene besitter også oppdatert forskning på barnevernfeltet, og miljøene kan også bidra i forbindelse med implementering og videreutvikling. Det er Statsforvalter som gjør den endelige vurderingen av søknadene til læringsnettverkene. Dersom Statsforvalter vurderer at prosjektet har behov for støtte fra et kunnskapsmiljø for å nå målsettingen i prosjektet kan Statsforvalter kreve dette for at stimuleringsmidler skal kunne tildeles.

Utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet

For utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet kan nettverkene be om bistand fra Bufetat. Bistanden kan bestå i overføring av kompetanse, samarbeid i konkrete utviklingsprosjekt, opplæring eller verktøy. Utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet kan også gjennomføres med bistand fra kompetansemiljø nevnt ovenfor.

Midlene skal bidra til at kommunene etablerer fagmiljøer for oppfølging av fosterhjem som er stabile, profesjonelle og ressurseffektive. Dette vil forutsette at tjenestene samarbeider mer, for eksempel gjennom å etablere felles veilednings- og oppfølgingstilbud til fosterhjem.

Midlene skal føre til en reell aktivitetsøkning, slik at flere fosterhjem får nødvendig veiledning og oppfølging. Dette forutsetter at midlene når ut til mange kommuner og tjenester og kommer flere typer fosterhjem til gode.

3. Forvaltning og rapportering – læringsnettverk

Statsforvalter forvalter stimuleringsmidlene til kommunale læringsnettverk. Midlene er bevilget over kapittel 854 post 61 i statsbudsjettet. Belastningsfullmakten for 2024 er sendt statsforvalterne.

Statsforvalter skal dele ut stimuleringsmidlene i løpet av 2024. Midler som ikke deles ut til nettverk i 2024, skal tilbakebetales til direktoratet.

Kommuner i læringsnettverk skal nytte tildelte midler innen utgangen av 2024. Midler som ikke benyttes i 2024 kan nyttes innen 31.12.2025. Dersom midlene ikke benyttes innen utgangen av 2025, skal de tilbakebetales. Direktoratet kan bistå med veiledning til hvordan en slik tilbakebetaling kan gjennomføres.

Midlene kan benyttes til å dekke kostnader til stillinger i en prosjektperiode eller oppfølging fra eksterne kompetansemiljøer som kan bistå med opplæring, kvalitetssikring og evaluering. Midlene kan brukes til å dekke overheadkostnader. Overheadkostnader er en beløpsmessig eller prosentvis økonomisk sats som belaster et prosjekt eller organisatorisk enhet for bruken av generelle organisatoriske tjenester eller infrastruktur, f.eks. husleie, og generelle tjenester som regnskap og IT. Direktoratet har satt grensen for å dekke overhead til 5 prosent av stimuleringsmidlene tildelt det enkelte utviklingsprosjekt.

Statsforvalteren skal påse at midlene brukes i tråd med formålet for kommunale læringsnettverk. Som tilskuddsforvalter er det opp til Statsforvalter å angi søknadskriterier, og se til at disse er i tråd med føringene fra Bufdir angitt i dette dokumentet.

Eksempel på søknadsskjema til bruk for kommuner i nettverk som søker om stimuleringsmidler finnes på statsforvalter.no, med tilhørende prosjektplanmal. Dersom det søkes om eller er tildelt støtte til prosjektet gjennom andre offentlige tilskuddsordninger, må dette oppgis i søknaden. Det vil være opp til Statsforvalteren å prioritere og fordele midlene. Dette gjelder også for eventuell beløpsgrense for utbetaling til det enkelte utviklingsprosjekt. Tilskuddsmidlene skal benyttes i henhold til godkjent budsjett og føringer gitt i regelverket for ordningen og i tilskuddsbrevet.

Frist og krav til revisorkontroll og attestasjon skal spesifiseres i tilskuddsbrevet. Krav til attestasjon fra registrert eller statsautorisert revisor gjelder bare for beløp over kr. 200 000.

Stimuleringsmidlene er å anse som ettårige tilskudd og skal derfor rapporteres for hvert år. Det skal følge revisjonsuttalelse, men for prosjekter som går over flere år kan det gjøres unntak fra kravet om revisjonsuttalelse hvert år. For tilskudd som gis over flere år kan revisjonsuttalelse kreves etter det siste året. Revisjonen skal da dekke alle år med tilskudd. Statsforvalter kan likevel sette krav om fremdriftsrapportering hvert år for disse tilskuddene. Det vil bli krevd revisjonsuttalelse dersom noen av prosjektene likevel ikke står ut den perioden det er bevilget midler for. Dette innebærer at kravet om revidert regnskap ikke bortfaller dersom noen velger å stoppe prosjektet tidligere.

Nettverkene skal rapportere til statsforvalter. Rapporteringen skal vise hvordan midlene er brukt for å etablere tjenester og tiltak i kommunene som styrker oppfølgingen av utsatte barn og familier. Rapporteringen kan også vise hvordan midlene er brukt for å heve kompetansen internt i tjenestene.

4. Formål med barnevernsledernetttverk

Barnevernsledernetttverk skal bidra til at barnevernsledere styrker egne lederrolle, og dermed styringen og ledelsen av barnevernstjenesten. Ledelse i kommunalt barnevern er komplekst, og det stilles høye krav til ledelse. Mange barnevernsledere opplever rollen som ensom og krevende – nettverkene skal bidra til erfaringsdeling, støtte og veiledning mellom barnevernslederne. Barnevernsledernetttverk er forbeholdt barnevernsledere.

5. Rammer for barnevernsledernetttverk

Det er Statsforvalter som fordeler midler til barnevernsledernetttverkene på bakgrunn av søknad fra kommunene. Statsforvalter skal ved tildeling av midler se hen til hvorvidt tildeling kan bidra til å at barnevernsledere deler erfaringer, støtter og veiledere hverandre slik at deltakerne styrker sitt lederskap og sin styring og ledelse av egen barnevernstjeneste. For at den enkelte deltaker i nettverket skal få jobbet med egen lederrolle og utvikling, anbefaler vi at barnevernnettverkene har et begrenset antall deltakere.

Stimuleringsmidlene skal bidra til at barnevernsledere på tvers av kommuner etablere faste arenaer for samarbeid, lederutvikling og erfaringsutveksling. Midlene kan for eksempel benyttes til aktiviteter i barnevernsledernetttverk knyttet til teamutvikling, prosesstøtte, ledertrening, veiledning og samlinger etc. Det kan være særlig nyttig å få støtte fra ledelsesfaglige miljøer, og midlene kan benyttes til innkjøp av slik bistand. Bufdir vil inngå avtale med ledelsesfaglige miljøer som kan bistå med veiledning, lederutviklingstiltak og egenutvikling.

6. Forvaltning og rapportering- barnevernsledernetttverk

Statsforvalter forvalter stimuleringsmidlene til kommunale barnevernslederettverk. Midlene er bevilget over kapittel 854 post 61 i statsbudsjettet. Belastningsfullmakten for 2024 er sendt statsforvalterne.

Statsforvalter skal dele ut stimuleringsmidlene i løpet av 2024. Midler som ikke deles ut til barnevernsledernetttverk i 2024, skal tilbakebetales til direktoratet.

Barnevernsledernetttverk skal nytte tildelte midler innen utgangen av 2024. Midler som ikke benyttes i 2024 kan nyttes innen 31.12.2025. Dersom midlene ikke benyttes innen utgangen av 2025, skal de tilbakebetales. Direktoratet kan bistå med veiledning til hvordan en slik tilbakebetaling kan gjennomføres.

Midler til barnevernledernetttverk kan utbetales basert på en forenklet søknad. Søknaden skal minimum inneholder følgende informasjon:

Navn på barnevernsledernetttverk:

Navn på kommuner i nettverket:

Ansvarlig søknadskommune:

Organisasjonsnummer:

Adresse:

Postnr.:

Poststed:

Kontaktperson for barnevernsledernetverket:

Navn:

Telefon:

E-post:

Søknadsbeløp:

Søknaden gjelder:

Gi en kort beskrivelse av hvordan midlene skal benyttes:

Samarbeid med følgende lederkompetansemiljø (om aktuelt):

Det bør også fremgå av søknaden at alle deltakerne i barnevernsledernetverket stiller seg bak søknaden.

Dersom det søkes om eller er tildelt støtte til barnevernsledernetverket gjennom andre offentlige tilskuddsordninger, skal dette oppgis i søknaden. Det vil være opp til Statsforvalteren å fordele midlene mellom nettverk som søker. Tilskuddsmidlene skal benyttes i henhold til innhold i søknaden.

Rapporteringen for midlene til barnevernsledernetverkene skal vise hvordan midlene er brukt og en kort vurdering av erfaringer, samt om det er innhentet lederfagligkompetanse og i så fall, hvilken lederfagligkompetanse som er innhentet.

Statsforvalteren skal påse at midlene brukes i tråd med formålet med søknaden.

Krav til attestasjon fra registrert eller statsautorisert revisor gjelder bare for beløp over kr. 200 000. Frist og krav til revisorkontroll og attestasjon skal spesifiseres i tilskuddsbrevet.

Stimuleringsmidlene er å anse som ettårige tilskudd og skal derfor rapporteres for hvert år. Det skal følge revisjonsuttalelse, men for prosjekter som går over flere år kan det gjøres unntak fra kravet om revisjonsuttalelse hvert år. For tilskudd som gis over flere år kan revisjonsuttalelse kreves etter det siste året. Revisjonen skal da dekke alle år med tilskudd. Statsforvalter kan likevel sette krav om fremdriftsrapportering hvert år for disse tilskuddene. Det vil bli krevd revisjonsuttalelse dersom noen av prosjektene likevel ikke står ut den perioden det er bevilget midler for. Dette innebærer at kravet om revidert regnskap ikke bortfaller dersom noen velger å stoppe prosjektet tidligere.

7. Kommunale læringsnettverk og barnevernsreformen – samarbeid mellom barnevernstjenesten og kommunens øvrige instanser på oppvekstområdet

Mange av barna og familiene som mottar barnevernstjenester har også behov for andre kommunale tjenester, som helsetjenester, skole og oppfølgingstjeneste. Kommunens helhetlige og tverrsektorielle arbeid for barn og unge er en forutsetning for å lykkes med forebygging og tidlig innsats ovenfor sårbare barn og deres familier.

Fra 2021 har barnevernstjenester i læringsnettverk kunnet involvere andre kommunale tjenester i sine utviklingsprosjekter. Hensikten er å styrke kommunenes forebyggende arbeid for igjen å øke mulighetene for å lykkes med barnevernsreformen gjennom samarbeidsprosjekter.

Det er barnevernstjenesten som initierer til samarbeidsprosjekt innenfor rammene av læringsnettverk. De øvrige tjenestene på oppvekstområdet kan inviteres av barnevernstjenesten både til å delta i et nettverk, men også til å engasjere seg i enkeltstående utviklingsprosjekt. Den enkelte kommune kan selv avgjøre hvorvidt øvrige tjenester også skal bidra økonomisk inn i samarbeidet med barnevernstjenesten.

Formålet for utviklingsprosjekt som inkluderer andre kommunale aktører skal fortsatt være utvikling av tilpassede og forsvarlige tjenester til sårbare barn og familier i kommunene. Eksempel på utfall av prosjektet kan være formaliserte og forankrede samarbeidsavtaler mellom tjenester om tiltak for barn og unge.

Direktoratet understreker at målgruppen for de nye samarbeidsprosjektene fortsatt er barn og familier som er, eller kan komme til å ha behov for barnevernstjenester.

Når det gjelder forankring, gjelder det samme for samarbeidsprosjekt som for utviklingsprosjekt mellom barnevernstjenester, beslutninger om utviklingsprosjekter og samarbeid må forankres i hver enkelt kommune. Det er deltakende kommuners ansvar å sikre nødvendig forankring i egen kommuneledelse.

8. Statsforvalterens rolle

Statsforvalter skal bistå med å etablere og å følge opp kommunale læringsnettverk og barnevernsledernetverk.

Statsforvalter skal ha særskilt oppmerksomhet rettet mot kommuner og barnevernstjenester som de vurderer har behov for samarbeid med andre for å sikre gode og forsvarlige tjenester. Statsforvalter skal jobbe aktivt med å informere om og rekruttere kommuner og tjenester til et nettverk.

Statsforvalteren skal gjennom nettverkens aktiviteter få en bedre oversikt over hvilke områder kommunene har behov for å jobbe med.

Statsforvalteren skal behandle søknader fra nettverket, og fordele og prioritere stimuleringsmidler i tråd med formålet med tiltaket.

Statsforvalteren skal bistå med å etablere samarbeid mellom nettverket og relevante kunnskapsmiljøer.

9. Bufetats rolle

Bufetat kan bistå læringsnettverk i prosjekter som tar sikte på å styrke kommunalt fosterhjemsarbeid. Bufetat kan samarbeide med kommunene om etablering av kommunale tilbud, samt utvikle og tilby opplæring som de kommunale læringsnettverkene kan benytte seg av. Dette skal legge til rette for kompetanseoverføring mellom Bufetat og kommunene.

Bufetat skal bidra med tjenestestøtte og utvikling av faglige verktøy for å styrke kommunenes veiledning og støtte/oppfølgning av fosterhjem.

10. Kommunale læringsnettverk og øvrige tiltak i kompetansestrategien

Arbeid i læringsnettverk bør ses i sammenheng med de øvrige tiltakene i kompetansestrategien.

Læringsnettverk kan være en hensiktsmessig måte å videreføre kompetanse- og kvalitetsarbeid påbegynt gjennom tjenestenes deltakelse i for eksempel Tjenestestøtteprogram, opplæringsprogram for minoritetsbefolkningen eller Veiledningsteam.

Læringsnettverk kan også benyttes i samarbeid rundt utfordringer identifisert i dialogmøter mellom kommunenes administrative og politiske ledelse, kommunenes barnevernledelse og Statsforvalteren.

11. Evaluering av tiltaket

Tiltakene i kompetansestrategien blir følgevaluert, og Bufdir har formidlet funn og anbefalinger fra statusmålingene til statsforvalterne i flere sammenhenger.

Bufdir oppfordrer statsforvalterne og nettverk til aktiv bruk av rapportens funn og anbefalinger i det videre arbeidet. De fullstendige rapportene i følgeevalueringen ligger tilgjengelige på bufdir.no.

12. Revidering

Retningslinjene vil revideres i februar 2025